

Bijlage 3: Toelichting SUP-UPV regeling

Sinds 1 januari 2023 geldt de uitgebreide producentenverantwoordelijkheid (UPV) voor zwerfafval. UPV betekent dat producenten (importeurs daarbij inbegrepen) financieel en vaak ook organisatorisch verantwoordelijk zijn voor het afvalbeheer van de producten die door hen in de handel worden gebracht. Een belangrijke maatregel daarbij is het verplichten van producenten die Single Use Plastics (SUP)-verpakkingen op de markt brengen tot het betalen van een vergoeding voor de kosten die publieke gebiedsbeheerders maken voor het opruimen van deze SUP-verpakkingen: de producenten dragen dus bij aan het opruimen van het zwerfafval dat door hun producten veroorzaakt wordt.

Stand van zaken

De SUP-wetgeving komt voort uit de implementatie van de Europese SUP-richtlijn in Nederlandse wetgeving. In juni 2021 is het '[Besluit kunststofproducten voor eenmalig gebruik](#)' gepubliceerd en in maart 2022 de bijbehorende '[Ministeriële regeling kunststofproducten voor eenmalig gebruik](#)'. In hoofdstuk 3 van de Regeling is de uitgebreide producentenregeling opgenomen.

Het ministerie van IenW heeft een internetconsultatie georganiseerd, waarbij gereageerd kon worden op het conceptbesluit Vaststelling bijdragen en wegingsfactoren kunststofproducten voor eenmalig gebruik. Reacties daarop konden tot 26 augustus 2024 worden ingediend. Per brief van 18 oktober 2024 geeft IenW aan dat de verwerking van de reacties op de internetconsultatie meer tijd kost. Daarmee is op dit moment de hoogte van het toe te kennen bedrag nog (steeds) niet definitief en is niet duidelijk of er mogelijk aanvullende voorwaarden worden gesteld aan de besteding van de middelen. De branchevereniging Koninklijke Nederlandse vereniging voor afval- en reinigingsdiensten (NVRD) en de VNG hebben bij het ministerie gepleit voor een snelle uitkering van de gelden voor 2024 en meer duidelijkheid over de gelden voor 2025 en de daaropvolgende jaren.

Verwachte hoogte SUP-middelen

In het voorjaar van 2024 is op basis van een proefberekening een eerste indicatie bekendgemaakt van het bedrag per inwoner voor gemeenten. Op basis van de proefberekening was de inschatting dat de gemeente Utrecht een bedrag van 4,8 miljoen euro zou ontvangen. De hoogte van dit bedrag is nog altijd niet definitief vastgesteld, en de laatste stand is dat Utrecht een indicatief bedrag van 4,0 miljoen euro zal ontvangen. De gelden worden via uitvoeringsorganisatie Verpact uitgekeerd. Deze gelden komen terecht in de algemene middelen.

Mogelijke aanscherping kaders SUP-middelen

In de conceptversie van de regeling zijn geen verplichtingen of voorwaarden voor gemeenten verbonden aan de UPV-middelen. De mogelijkheid bestaat dat dit zal wijzigen naar aanleiding van de internetconsultatie. Meerdere producenten geven daarin namelijk aan dat de regeling enigszins op een blanco cheque voor de inzamelaars van het zwerfafval lijkt, wat gezien het doel van de regeling niet gewenst is. Ook wordt aangegeven dat de manier waarop de bijdrage die gebiedsbeheerders ontvangen wordt bepaald, geen prikkel geeft om aantoonbaar werkende maatregelen te nemen. Niet uit te sluiten valt dan ook dat de regeling op deze punten zal worden aangescherpt.